

KA-2506-R
First Year B. Com. (Sem. I) Examination
October / November – 2012
Business Economics

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

<p>નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination : First Year B. Com. (Sem. 1)</p> <p>Name of the Subject : Business Economics</p> <p>Subject Code No. : 2 5 0 6 Section No. (1, 2,.....): NIL</p>	<p>Seat No. : <input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/></p> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; width: 100%;">Student's Signature</div>
--	---

(૨) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.

(૩) જમણી બાજુ આપેલા અંક ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેના પ્રશ્નના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

૧૪

- (૧) ધંધાકીય અર્થશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.
- (૨) માંગનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (૩) લાંબા ગાળાની માંગની આગાહીના હેતુઓ જણાવો.
- (૪) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા માપવાની ચાર પદ્ધતિઓ જણાવો.
- (૫) લાંબેગાળે બધા જ ખર્ચ અસ્થિર ખર્ચ બને છે. સમજાવો.
- (૬) વટાવ એટલે શું ?
- (૭) વૈકલ્પિક ખર્ચ એટલે શું ?

૨ (અ) ધંધાકીય અર્થશાસ્ત્ર એટલે શું ? ધંધાકીય અર્થશાસ્ત્રનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો. ૭

(બ) માંગની આવક સાપેક્ષતા એટલે શું ? માંગની આવક સાપેક્ષતાના પ્રકારો આકૃતિ સહિત સમજાવો. ૭

અથવા

- ૨ (અ) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા એટલે શું ? માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતાનાં પ્રકારો ૭
આકૃતિ સહિત સમજાવો.
- (બ) માંગના જુદાં જુદાં પ્રકારો વર્ણવો. ૭
- ૩ (અ) વૈકલ્પિક ખર્ચનો ખ્યાલ સવિસ્તર સમજાવો. ૭
- (બ) માંગની આગાહીની સમષ્ટિ ગ્રાહક તપાસ અને નિદર્શ ગ્રાહક તપાસ ૭
પદ્ધતિની ચર્ચા કરો.

અથવા

- ૩ (અ) માંગ આગાહી એટલે શું ? માંગ આગાહીની વલણ પદ્ધતિ આકૃતિ સહિત ૭
સમજાવો.
- (બ) બિન પ્રમાણસર ઉત્પાદનનો નિયમ સમજાવો. ૭
- ૪ (અ) સમતૂટ બિંદુ એટલે શું ? ભૌતિક એકમોના સંદર્ભમાં સમતૂટ બિંદુનું નિર્ધારણ ૧૦
આકૃતિ સહિત સમજાવો.
- (બ) એક પેઢીની માહિતી આ પ્રમાણે છે : ૪
- (૧) પેઢીની ઉત્પાદિત વસ્તુની એકમદીઠ વેચાણ કિંમત ..... રૂ. ૩૦
- (૨) પેઢીનો એકમદીઠ અસ્થિર ખર્ચ ..... રૂ. ૨૦
- (૩) પેઢીનું સ્થિર ખર્ચ ..... રૂ. ૫૦૦૦૦
- તો નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :
- (૧) પેઢીનું સમતૂટ બિંદુ કયું હશે ?
- (૨) નહિ નફો નહિ નુકસાનની સ્થિતિ તપાસો.

અથવા

- ૪ ધંધાકીય નિર્ણયો લેતી વખતે સમતૂટ વિશ્લેષણ ખૂબ ઉપયોગી થતું હોવા છતાં ૧૪
તેનો ઉપયોગ કાળજીપૂર્વક થવો જોઈએ. આ વિધાનના સંદર્ભમાં સમતૂટ વિશ્લેષણના
મહત્વ અને મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો.
- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
- (૧) માંગ નિર્ણાયક પરિબળો
- (૨) નવપ્રવર્તન અને નફો પ્રો. શુમ્પીટરની વિચારણા
- (૩) સ્થિર ખર્ચ અને અસ્થિર ખર્ચ
- (૪) કદની આંતરિક અને બાહ્ય કરકસરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Question no. 1 is compulsory.
(3) Figures to the right indicate full marks.

- 1** Answer the following questions in brief **14**
- (1) State the scope of business economics.
  - (2) Clarify the meaning of demand.
  - (3) State the objectives of long term demand forecasting.
  - (4) State the four methods of measuring price elasticity of demand.
  - (5) "In long run all cost becomes variable cost". - Explain
  - (6) What is discounting ?
  - (7) What is opportunitate cost ?
- 2** (a) What is business economics ? Discuss the characteristics of business economics. **7**
- (b) What is income elasticity of demand ? Explain types of income elasticity of demand with the help of diagram. **7**

OR

- 2** (a) What is elasticity of demand ? Explain the types of price elasticity of demand along with the diagram. **7**
- (b) Describe various types of demand **7**
- 3** (a) Explain in detail the concept of opportunity cost. **7**
- (b) Explain complete enumeration method and sample survey method of consumers' survey for demand forecasting **7**

OR

- 3** (a) What is demand forecasting ? Discuss the trend method for demand forecasting. **7**
- (b) Explain the law of variable proportion **7**

- 4 (a) What is break even point ? How is it determine in terms of physical units ? Explain with the help of diagram. 10
- (b) An information of a firm is given below 4
- (1) Selling price per unit..... Rs. 30
  - (2) Variable cost per unit ..... Rs. 20
  - (3) Fixed cost ..... Rs. 50000
- Now answer the following questions
- (1) What will be the break even point?
  - (2) Examine "No profit- No loss" position of company.

OR

- 4 Break even analysis is very useful while taking decisions of a business but it should be used carefully. Discuss usefulness and limitations of break even analysis with reference to this statement. 14
- 5 Write short notes : (any two) 14
- (1) Determinants of demand.
  - (2) Innovation and profit-theory by Prof. Schumpeter.
  - (3) Fixed cost and variable cost.
  - (4) Discuss the internal and external economics of scale.

—————